

PRIIMTI TEKSTAI

P9_TA(2021)0500

Moterų ir vyrų lygybė Europos Sąjungoje 2018–2020 m.

2021 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl moterų ir vyrų lygybės Europos Sąjungoje 2018–2020 m. (2021/2020(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 ir 3 straipsnius, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 6, 8, 10, 83, 153 ir 157 straipsnius ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 ir 23 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į nuo 1975 m. priimtas direktyvas, reglamentuojančias įvairius vienodo požiūrio į moteris ir vyrus aspektus, t. y. 1978 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyvą 79/7/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principo nuoseklaus įgyvendinimo socialinės apsaugos srityje¹, 1986 m. gruodžio 11 d. Tarybos direktyvą 86/613/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris, kurie verčiasi savarankiška darbo veikla, įskaitant žemės ūkyje, principo taikymo ir dėl savarankiškai dirbančių moterų apsaugos nėštumo ir motinystės metu², 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyvą 92/85/EEB dėl priemonių, skirtų skatinti, kad būtų užtikrinta geresnė nėščių ir neseniai pagimdžiusių arba maitinančių krūtimi darbuotojų sauga ir sveikata, nustatymo³, 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyvą 2004/113/EB įgyvendinanti vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo⁴, 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo⁵, 2010 m. kovo 8 d. Tarybos direktyvą 2010/18/ES, įgyvendinanti patikslintą BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP ir ETUC sudarytą Bendrąjį susitarimą dėl vaiko priežiūros atostogų⁶ ir 2010 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/41/ES dėl vienodo požiūrio į savarankiškai dirbančius vyrus ir moteris principo taikymo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 86/613/EEB⁷,

¹ OL L 6, 1979 1 10, p. 24.

² OL L 359, 1986 12 19, p. 56.

³ OL L 348, 1992 11 28, p. 1.

⁴ OL L 373, 2004 12 21, p. 37.

⁵ OL L 204, 2006 7 26, p. 23.

⁶ OL L 68, 2010 3 18, p. 13.

⁷ OL L 180, 2010 7 15, p. 1.

- atsižvelgdamas į 1949 m. Jungtinių Tautų Konvenciją dėl kovos su žmonių prekyba ir trečiųjų asmenų išnaudojimu prostitucijos tikslams,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir darnaus vystymosi tikslus (DVT), ypač į penktą tikslą ir atitinkamus jo uždavinius ir rodiklius,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija),
- atsižvelgdamas į Pekino deklaraciją ir Veiksmų platformą, 1995 m. rugsėjo 15 d. priimtas per Ketvirtąją pasaulinę moterų klausimų konferenciją, ir į kitus baigiamuosius dokumentus, priimtus specialiosiose Jungtinių Tautų sesijose „Pekinas + 5“, „Pekinas + 10“, „Pekinas + 15“ ir „Pekinas + 20“,
- atsižvelgdamas į 1979 m. gruodžio 18 d. JT Konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos konvenciją Nr. 100 dėl vienodo atlyginimo vyrams ir moterims už lygiavertį darbą,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos konvenciją Nr. 156 dėl pareigų šeimai turinčių darbuotojų – vyrų ir moterų – lygių galimybių ir vienodo požiūrio į juos,
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“ (COM(2020)0152),
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 12 d. Komisijos komunikatą „Lygybės Sąjunga. 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija“ (COM(2020)0698),
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 5 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2021 m. lyčių lygybės ES ataskaita“ (SWD(2021)0055),
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 24 d. Komisijos komunikatą „ES vaiko teisių strategija (2021–2025 m.)“ (COM(2021)0142),
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 30 d. Parlamento Europos Sąjungos vidaus politikos generalinio direktorato Piliečių teisių ir konstitucinių reikalų teminio skyriaus paskelbtą tyrimą „The gendered impact of the COVID-19 crisis and post-crisis“ (liet. „COVID-19 krizės ir laikotarpio po krizės poveikis lytims“),
- atsižvelgdamas į Europos lyčių lygybės instituto 2019 ir 2020 m. lyčių lygybės indeksą,
- atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 9 d. savo rezoliuciją dėl ES moterų ir vyrų lygybės strategijos po 2015 m.¹,
- atsižvelgdamas į 2017 m. birželio 14 d. savo rezoliuciją dėl poreikio parengti ES strategiją siekiant pašalinti vyrų ir moterų pensijų skirtumą ir jo išvengti²,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 17 d. savo rezoliuciją dėl būtinybės įsteigti specialią

---

¹ OL C 407, 2016 11 4, p. 2.

² OL C 331, 2018 9 18, p. 60.

- Tarybos sudėtį, skirtą lyčių lygybės klausimams¹,
- atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 21 d. savo rezoliuciją dėl ES lyčių lygybės strategijos²,
  - atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 21 d. savo rezoliuciją dėl lyčių aspektu grindžiamo požiūrio COVID-19 krizės metu ir pokriziniu laikotarpiu³,
  - atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 11 d. savo rezoliuciją „25 metai po Pekino deklaracijos ir veikslių platformos priėmimo: su moterų teisėmis susiję ateities uždaviniai Europoje“⁴,
  - atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. savo rezoliuciją dėl lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių padėties Europos Sąjungoje, kiek tai susiję su moterų sveikata⁵,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pranešimą (A9-0315/2021),
- A. kadangi moterų teisės yra žmogaus teisės ir todėl – visuotinės ir nedalomos, kaip įtvirtinta Europos Sąjungos sutartyje ir Pagrindinių teisių chartijoje; kadangi kova dėl lyčių lygybės ir moterų teisių propagavimo bei apsaugos iš tikrųjų yra kolektyvinė atsakomybė, kuriai pasiekti reikia ES institucijų ir valstybių narių greitesnės pažangos ir veikslių; kadangi ES ir valstybės narės turi siekti kovoti su nelygybe ir diskriminacija dėl socialinės ir biologinės lyties, skatinti lyčių lygybę ir užtikrinti lygias teises ir vienodą požiūrį visiems skirtingiems moterims ir vyrams, taip pat užtikrinti, kad jie turėtų vienodas galias ir galimybes kurti visuomenę ir savo gyvenimą; kadangi, pasak Europos lyčių lygybės instituto, ES trūksta bent 60 metų, kad pasiektų visišką lyčių lygybę; kadangi ES moterų ir vyrų lygybė vis dar nėra užtikrinta ir pažanga kai kuriuose regionuose ir šalyse vis dar lėta, stagnuoja ar netgi regresuoja; kadangi ES lyčių lygybės indekso balas nuo 2010 m. padidėjo tik 4,1 punkto, o nuo 2017 m. – 0,5 punkto⁶; kadangi 2020 m. valstybių narių rezultatai vidutiniškai siekė 67,9 iš 100;
- B. kadangi moterys turi turėti vienodas galimybes su vyrais siekti ekonominės nepriklausomybės; kadangi, nors moterų užimtumo lygis padidėjo, lyčių nelygybė darbo rinkoje tebėra nerimą kelianti realybė ir didelė problema, o darbo rinkos tendencijos, atsižvelgiant į pandemiją, rodo daug didesnę poveikį moterims nei vyrams⁷; kadangi 2019 m. darbingo amžiaus vyrų užimtumo lygis 27-ose ES valstybėse narėse siekė 79 proc. ir 11,7 procentinio punkto buvo didesnis už moterų lygį; kadangi, kalbant apie dalyvavimą darbo rinkoje, 8 proc. vyrų ES dirba ne visą darbo dieną, palyginti su 31 proc. moterų, o tai rodo, kad nelygybė nemažėja; kadangi nuo 2010 m. aštuoniose valstybėse narėse padidėjo lyčių užimtumo lygio skirtumas visos darbo dienos ekvivalentais; kadangi padaryta per maža pažanga kovojant su sektorine ir profesine lyčių segregacija darbo rinkoje; kadangi užimtumo lygio skirtumas ypač didelis tarp prastos socialinės ir ekonominės padėties moterų, pvz., vienišų motinų, kitais

¹ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0379.

² Priimti tekstai, P9_TA(2021)0025.

³ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0024.

⁴ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0058.

⁵ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0314.

⁶ 2020 m. lyčių lygybės indekso ataskaita.

⁷ Eurostatas, 2021 m. gegužės mėn. *Euro rodikliai: Euro zonoje nedarbo lygis siekia 7,9 %, ES – 7,3 %, 2021 m. liepos 1 d.*

asmenimis besirūpinančių moterų, neįgalių moterų, migrančių ir pabėgėlių moterų, įvairių rasinės ir etninės kilmės moterų ir religinėms mažumoms priklausančių moterų, menkų mokymosi pasiekimų turinčių moterų, LGBTIQ+ moterų, taip pat jaunų ir vyresnio amžiaus moterų;

- C. kadangi moterims ES vidutiniškai mokama 14 proc. mažiau už valandą negu vyrams ir kadangi vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas valstybėse narėse siekia nuo 3,3 proc. iki 21,7 proc.; kadangi, nepaisant to, kad vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio principas nuo 1957 m. įtrauktas į ES *acquis* ir yra daug nacionalinės teisės aktų, be to, nepaisant veiksnių, kurių imtasi, ir išteklių, skirtų šiems skirtumams mažinti, pažanga labai lėta, o darbo užmokesčio nelygybė keliose valstybėse narėse netgi padidėjo; kadangi dėl savo priežiūros pareigų ne visą darbo dieną dirba daug daugiau moterų nei vyrų (8,9 mln. ir 560 000); kadangi dėl didėjančių ilgalaikės priežiūros poreikių ir priežiūros paslaugų trūkumo didėja lyčių nelygybė šeimose ir darbo rinkoje; kadangi, remiantis Eurostato duomenimis, moterų nedarbo lygis nuo 2020 m. balandžio mėn. buvusio 6,9 proc. išaugo iki 7,9 proc. rugpjūčio mėn., o tuo tarpu vyrų nedarbo lygis per tą patį laikotarpį padidėjo nuo 6,5 proc. iki 7,1 proc.;
- D. kadangi moterys, be kita ko, dėl savo rasės, etninės ar socialinės kilmės, seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės ir lyties raiškos, religijos ar tikėjimo, gyventojo statuso ir negalios, susiduria su sąveikine nelygybe ir diskriminacija, todėl, siekiant visoms moterims užtikrinti lyčių lygybę, turi būti dedamos pastangos kovoti su visų formų diskriminacija; kadangi ES politikoje iki šiol nebuvo taikomas tarpsektorinis požiūris ir daugiausia dėmesio buvo skiriama tik individualiam diskriminacijos aspektui, neatsižvelgiant į jos institucinius, struktūrinius ir istorinius aspektus; kadangi tarpsektorinės analizės taikymas ne tik leidžia suvokti struktūrines kliūtis, bet ir pateikia įrodymų, kuriais remiantis būtų galima parengti gaires ir sukurti strateginės ir veiksmingos kovos su sisteminė diskriminacija, atskirtimi ir socialine nelygybe politiką;
- E. kadangi Komisijos 2021 m. lyčių lygybės ES ataskaitoje daroma išvada, kad dėl COVID-19 pandemijos labai pasikeitė moterų gyvenimas ir beveik visose srityse išaugo lyčių nelygybė; kadangi su pandemija kovojančiųjų gretose apie 70 proc. socialinio ir sveikatos sektorių darbuotojų sudaro moterys, pvz., slaugytojos, gydytojos ar valytojų padėjėjos; kadangi įvairūs pandemijos padariniai moterims siekia nuo besiplečiančio smurto dėl lyties ir smurto artimoje aplinkoje ir priekabiavimo iki didesnės neapmokamos priežiūros ir namų ūkio pareigų naštos, o moterys ir toliau atlieka daugumą namų ūkio ir su šeima susijusių darbų, netgi daugiau, kai dirba nuotoliniu būdu, neturi darbo ar dirba ne visą darbo dieną; kadangi, be to, moterys, ypač sveikatos priežiūros darbuotojai, slaugytojai ir kituose sektoriuose, kuriuose dominuoja moterys, ir mažų garantijų sektoriuose dirbantys asmenys, susiduria su ekonominėmis kliūtimis darbo rinkoje ir turi ribotas galimybes naudotis lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugomis bei teisėmis; kadangi dėl pandemijos ekonominio poveikio kyla grėsmė, kad per pastarąjį dešimtmetį bus sustabdyta sunkiai pasiekta pažanga, susijusi su moterų ekonomine nepriklausomybe; kadangi per pandemiją moterų užimtumas sumažėjo labiau nei per 2008 m. nuosmukį¹, o tai turėjo didelių pasekmių moterims, jų šeimoms ir visai ekonomikai, įskaitant mažesnes galimybes, laisves, teises ir gerovę; kadangi 2021 m. visuotinės lyčių nelygybės ataskaitoje teigiama, kad laikas, kurio reikia lyčių nelygybei visiškai užtikrinti, dėl pandemijos pailgėjo viena karta nuo 99,5 metų iki

---

¹ 2020 m. lyčių lygybės indeksas.

135,6 metų¹;

- F. kadangi pastarąjį dešimtmetį vyrų ir moterų lygybei sporte buvo skiriamas precedento neturintis dėmesys, tačiau ne visada dėl geriausių priesaščių ir tikslų, ypač susijusių su moterų teisėmis praktikoje;
- G. kadangi Europos lygių galimybių institutas smurtą lyties pagrindu prieš moterį apibrėžia kaip bet kokios rūšies smurtą, kuris nukreiptas prieš moterį dėl to, kad ji moteris, arba tokį smurtą, kuriuo daromas neproporcingas poveikis moterims; kadangi visų rūšių smurtas prieš moteris (fizinis, seksualinis, psichologinis, ekonominis ar kibernetinis smurtas) yra žmogaus teisių pažeidimas, labai sunkios formos moterų diskriminacija ir viena iš didžiausių kliūčių lyčių lygybei užtikrinti; kadangi smurtas dėl lyties glūdi netolygiame moterų ir vyrų galios pasidalijime, patriarchalinėse struktūrose ir lyčių stereotipuose – visa tai paskatino vyrus dominuoti moterų atžvilgiu ir jas diskriminuoti, toks smurtas gali skirtis išraiška, intensyvumu ir forma; kadangi visuomenė be smurto dėl lyties turi būti pripažįstama būtina išankstine lyčių lygybės sąlyga;
- H. kadangi 31 proc. moterų Europoje patyrė fizinį ir (arba) seksualinį smurtą ir kadangi daugybė moterų intymiuose santykiuose ir viešajame gyvenime patiria seksualinę prievartą ir priekabiavimą²; kadangi turimi kelių valstybių narių pranešimai ir duomenys atskleidė nerimą keliantį smurto dėl lyties atvejų padaugėjimą COVID-19 pandemijos laikotarpiu; kadangi, remiantis Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis, kai kurios valstybės narės pranešė, kad per pandemiją gautų skubios pagalbos skambučių iš moterų, patyrusių smurtą iš artimo partnerio, padaugėjo 60 proc.³; kadangi, remiantis Europolo ataskaita, seksualinė prievarta prieš vaikus internete Europos Sąjungoje labai išaugo⁴; kadangi izoliacijos poveikis socialiniam, ekonominiam, psichologiniam ir demokratiniam gyvenimui neproporcingai didelis pažeidžiamoje padėtyje esantiems žmonėms ir moterims, ypač atsižvelgiant į smurto poveikį, didesnę ekonominę priklausomybę ir nelygybę darbo vietoje bei priežiūros funkcijų skirtumus; kadangi, be to, izoliavimo priemonės apsunkino nuo lytinio partnerio smurto kenčiančių asmenų galimybę ieškoti pagalbos, nes šie asmenys dažnai izoliuojasi su savo išnaudotojais ir turi ribotas galimybes pasinaudoti pagalbos paslaugomis; kadangi dėl nepakankamos ar netinkamos paramos struktūros ir išteklių dar labiau išsiplėtė jau egzistuojanti „šešėlinė“ pandemija;
- I. kadangi esama nerimą keliančių prieš socialinės lyties koncepciją ir moteris nukreiptų judėjimų, rengiančių išpuolius prieš moterų teises visoje Europoje – tokia padėtis kelia abejonių dėl laimėjimų ir pažangos ir taip kenkia demokratinėms vertybėms; kadangi

---

¹ Pasaulio ekonomikos forumas, *2021 m. visuotinė lyčių nelygybės ataskaita*, 2021 m. kovo 31 d.

² Pasaulio sveikatos organizacija, *Violence Against Women Prevalence Estimates, 2018: Global, regional and national prevalence estimates for intimate partner violence against women and global and regional prevalence estimates for non-partner sexual violence against women* (liet. „2018 m. smurto prieš moteris paplitimo vertinimo ataskaita. Pasaulinis, regioninis ir nacionalinis lytinių partnerių smurto prieš moteris paplitimo vertinimas ir pasaulinis ir regioninis ne partnerių lytinio smurto prieš moteris paplitimo vertinimas“), 2021 m.

³ Pasaulio sveikatos organizacijos Europos regiono direktorius dr. Hanso Henri P. Kluge pranešimas spaudai, 2020 m. gegužės 7 d.

⁴ Europolas, *Exploiting isolation: Offenders and victims of online child sexual abuse during the COVID-19 pandemic* (liet. „Seksualinės prievartos prieš vaikus internete per COVID-19 pandemiją kaltininkai ir aukos“), 2020 m. birželio 19 d.

vis didesnę susirūpinimą kelia priešiška reakcija į lyčių lygybės politiką ir moterų teises;

- J. kadangi prekyba žmonėmis yra su lytimi labai susijęs reiškinys, kai beveik trys ketvirtadaliai aukų, apie kurias pranešama, ES yra moterys ir mergaitės, kuriomis daugiausia buvo prekiaujama seksualinio išnaudojimo tikslais; kadangi prekyba žmonėmis yra vis didėjanti organizuoto nusikalstamumo dalis ir žmogaus teisių pažeidimas; kadangi 78 proc. visų vaikų, patekusių į prekybos žmonėmis gniaužtus, yra mergaitės, ir 68 proc. nuo prekybos žmonėmis nukentėjusių suaugusiųjų yra moterys;
- K. kadangi prieiga prie lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių, įskaitant švietimą apie lytiškumą bei santykius, šeimos planavimą, kontracepcijos metodus ir saugų bei teisėtą abortą, yra labai svarbūs elementai siekiant lyčių lygybės ir panaikinant smurtą dėl lyties; kadangi mergaičių ir moterų savarankiškumas ir galimybė laisvai pačioms priimti sprendimus dėl savo kūno ir gyvenimo yra jų ekonominės nepriklausomybės, taigi, ir lyčių lygybės bei smurto dėl lyties panaikinimo prielaida; kadangi nepriimtina, kad keletas valstybių narių, pasitelkdamos itin ribojančius teisės aktus, kurie sukelia diskriminaciją dėl lyties ir daro neigiamą poveikį moterų sveikatai, šiuo metu siekia apriboti galimybę naudotis lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis;
- L. kadangi moterys ES patiria neproporcingai didesnę skurdo ar socialinės atskirties riziką nei vyrai, ypač moterys, kurios dėl struktūrinių veiksnių, lyčių normų ir stereotipų patiria sąveikinę diskriminaciją; kadangi nuo 2010 m. vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas padidėjo 17-oje valstybių narių, o vyrų ir moterų pajamų skirtumas padidėjo 19-oje valstybių narių, taigi, apskritai vyrų ir moterų darbo užmokesčio ir pajamų nelygybė ES padidėjo¹; kadangi 2019 m. Europos Sąjungoje 40,3 proc. vienišų tėvų namų ūkių grėsė skurdas arba socialinė atskirtis²; kadangi moterims kyla didesnė skurdo ir nesaugumo darbe rizika, o moterys, kurioms gresia pavojus, dažnai dirba menkai apmokamą darbą, kurio darbo užmokesčio nepakanka, kad būtų įveikta skurdo riba ir mažų garantijų darbo sąlygos;
- M. kadangi svarbu užtikrinti Sąjungos sutartyse įtvirtintą teisę į vienodą užmokestį už vienodą arba vienodos vertės darbą;
- N. kadangi vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas ES yra 14,1 proc., nors jis įvairuoja priklausomai nuo valstybės narės; kadangi vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas daro įvairių poveikį, jis lemia, be kita ko, ne tik tai, kad atitinkamos teisės į pensijas skiriasi 29,5 proc³, dėl to atsiranda vyrų ir moterų pensijų skirtumas, todėl vyresnio amžiaus moterims kyla didesnė skurdo ar socialinės atskirties rizika; kadangi tai susiję su karjeros ir užimtumo spragomis, atsiradusiomis dėl priežiūros pareigų ir (arba) darbo ne visą darbo dieną, kurį moterys atlieka per tam tikrą laiką, ir dėl to atsirandančių pasekmių galimybei naudotis finansiniais ištekliais, pvz., išmokomis ir pensijų išmokomis; kadangi teisė į vienodą užmokestį už vienodą arba vienodos vertės darbą ne visada užtikrinama ir išlieka vienu iš didžiausių iššūkių kovojant su diskriminacija darbo užmokesčio srityje⁴; kadangi siekiant kovoti su vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumu svarbu abiem lytims vienodai dalytis vaiko priežiūros atostogomis; kadangi darbas sektoriuose, kuriuose ypač daug moterų, pvz., priežiūros, valymo, mažmeninės

¹ Eurostatas, Vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo statistika, 2021 m. vasario mėn.

² Eurostatas, *EU children at risk of poverty or social exclusion* (liet. „Skurdo ar socialinės atskirties riziką patiriantys vaikai ES“), 2020 m. spalio mėn.

³ Komisijos 2021 m. lyčių lygybės Europos Sąjungoje ataskaita.

⁴ Komisijos 2021 m. lyčių lygybės Europos Sąjungoje ataskaita.

prekybos ir švietimo sektoriuose, nors ir yra labai svarbus ir turi didelę socialinę ir ekonominę vertę, dažnai yra mažiau vertinamas ir apmokamas mažiau nei sektoriuose, kuriuose dominuoja vyrai; kadangi tai rodo, kad reikia skubiai iš naujo įvertinti darbo užmokesčio deramumą tuose sektoriuose, kuriuose dominuoja moterys;

- O. kadangi Europos Sąjungoje tik 20,6 proc. neįgalių moterų dirba visą darbo dieną, palyginti su 28,5 proc. neįgalių vyrų; kadangi skaičiai rodo, kad Europos Sąjungoje tapti skurdo ir socialinės atskirties aukomis gresia vidutiniškai 29,5 proc. neįgalių moterų, palyginti su 27,5 proc. neįgalių vyrų;
- P. kadangi lyčių stereotipai vis dar turi didelę įtaką pasidalijimui darbais namuose, švietimo sektoriuje, darbo vietoje ir visuomenėje; kadangi neapmokama priežiūra ir namų ūkio darbai, kuriuos dažniausiai atlieka moterys, sudaro neproporcingą našta moterims ir atlieka labai svarbų atitinkamą vaidmenį; kadangi COVID-19 pandemija atskleidė sukrečiančią Europos Sąjungos slaugos institucijų ir viso sektoriaus, kuriame daugiausia dirba moterys, būklę; kadangi 80 proc. priežiūros paslaugų ES teikia neformalieji slaugytojai, iš kurių 75 proc. yra moterys¹; kadangi iki COVID-19 protrūkio moterys ES neapmokamai priežiūrai ir namų ruošos darbams kas savaitę vidutiniškai skirdavo 13 valandų daugiau už vyrus; kadangi ribotos galimybės arba jų visiškas nebuvimas pasinaudoti deramomis ir įperkamos priežiūros struktūrų paslaugomis, įskaitant viešąsias vaikų ir vyresnio amžiaus asmenų priežiūros įstaigų paslaugas, dar labiau padidina netolygų dalijimąsi priežiūros pareigomis valstybės narėse, o tai lemia nebuvimo darbo rinkoje laikotarpius ir didina vyrų ir moterų darbo užmokesčio ir pensijų skirtumus; kadangi 2019 m. 7,7 mln. 20–64 m. amžiaus moterų pasitraukė iš ES darbo rinkos, nes jos rūpinosi vaikais ar kitais asmenimis, turinčiais priežiūros poreikių, palyginti su 450 000 vyrų; kadangi investicijos į universaliąsias paslaugas, įskaitant priežiūros paslaugas, gali padėti sumažinti moterims neproporcingai tenkančias priežiūros pareigas ir pagerinti jų galimybes laisvai dalyvauti darbo rinkoje; kadangi kiekvienas, nepriklausomai nuo lyties, turi teisę dirbti ir derinti profesinį ir asmeninį gyvenimą;
- Q. kadangi priemonės, kuriomis siekiama profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, yra svarbios užtikrinant vienodą priežiūros pareigų pasidalijimą tarp moterų ir vyrų ir sprendžiant pajamų ir užimtumo skirtumų problemą; kadangi profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros užtikrinimas priklauso nuo galimybės naudotis aukštos kokybės ir įperkamos viešosiomis priežiūros paslaugomis ir tokių paslaugų prieinamumo; kadangi turėtų būti užtikrintos ir išsaugotos visos motinystės išmokos, valstybėms narėms visiškai įgyvendinant Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyvą²; kadangi reikia viešosios priežiūros ir maitinimo krūtimi apsaugos ir skatinimo politikos, nedarant poveikio moters pasirinkimui;
- R. kadangi 2020 m. kovo 5 d. Komisija priėmė 2020–2025 m. lyčių lygybės strategiją, kurioje nustatytas plataus užmojo sistema, kaip skatinti lyčių lygybę ES; kadangi politika turi labiau prisidėti prie vyrų ir moterų lygybės skatinimo; kadangi augantis nedarbo, mažų garantijų darbo mastas, mažas darbo užmokestis ir biudžeto mažinimas, be kita ko, viešųjų paslaugų, visų pirma, sveikatos priežiūros ir švietimo srityse, daro

---

¹ „Eurocarers“, *The gender dimension of informal care*, (liet. „Neformalioji priežiūra lyties aspektu“), 2017 m.

² 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1158 dėl tėvų ir prižiūrinių asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2010/18/ES (OL L 188, 2019 7 12, p. 79).

neproporcingai didelį poveikį moterims; kadangi Parlamentas ragino Komisiją parengti konkrečias veiksmų gaires su tvarkaraščiu, tikslais, metinės peržiūros ir stebėsenos mechanizmu, aiškiais ir pamatuojamais sėkmės rodikliais ir papildomais tiksliniais veiksmais; kadangi ES, įgyvendindama savo politiką ir programas ir palaikydama santykius su valstybėmis narėmis, be kita ko, glaudžiai bendradarbiaudama su nacionaliniais ekonomikos gaivinimo fondais, turėtų atidžiai įvertinti, ar valstybės narės tinkamai atsižvelgia į COVID-19 pandemijos sukeltą poveikį lytims;

- S. kadangi Europos Sąjungoje moterų skaičius nacionaliniuose parlamentuose (abiejuose rūmuose) padidėjo nuo 24 proc. 2010 m. iki 32 proc. 2020 m.; kadangi pagerėjo nacionalinių vyriausybių ministrų lyčių pusiausvyra – nuo 26 proc. 2010 m. iki 32 proc. 2020 m.; kadangi, vis dėlto, yra didelių skirtumų tarp valstybių narių, nes tik septynios valstybės narės pasiekė lyčių pusiausvyrą arba jų kabinetai yra subalansuoti pagal lytį: kadangi regionų ir vietos lygmenimis pokyčių tempas tebėra labai lėtas – 2019 m. tik 29 proc. darbo vietų užėmė moterys Vengrijoje, Slovakijoje ir Rumunijoje – daugiau kaip 80 proc. vyrų eina pareigas regioninėse asamblėjose;
- T. kadangi teisė į vienodą užmokestį už vienodą ir vienodos vertės darbą daugeliu atvejų neužtikrinama, net jei ji įtvirtinta teisės aktuose; kadangi pagrindinės tokios diskriminacijos priežastys turi būti šalinamos apsaugant ir stiprinant darbo teises arba stiprinant verslo stebėseną, ypač atliekamą nacionalinių darbo inspekcijų; kadangi kolektyvinės derybos yra labai svarbios siekiant pakeisti situaciją dėl vyrų ir moterų nelygybės ir ją įveikti;
- U. kadangi lyčių lygybė yra glaudžiai susijusi su žaliaja ir skaitmenine pertvarka ir kadangi moterų įtraukimas į sprendimų priėmimo procesą yra būtina darnaus vystymosi ir veiksmingo žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos valdymo sąlyga, kad būtų užtikrinta sąžininga ir teisinga pertvarka, kuri nė vieno nepalieka nuošalyje; kadangi į visus veiksmus dėl klimato ir skaitmeninę politiką turi būti įtraukta lyčių ir tarpsektorinė perspektyva;
- V. kadangi vyrų įsitraukimo ir tėvystės poveikis šeimoms rodo, kad vaikus prižiūrintys vyrai yra svarbūs optimaliam vaikų vystymuisi ir kad jie gali pagerinti profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą bei padėti atkurti neteisingus lyčių santykius; kadangi vyrų dalyvavimas gali padėti užkirsti kelią smurtui šeimose ir prisidėti prie teisingesnės visuomenės kūrimo;
- W. kadangi išliekantys lyčių stereotipai ir lūkesčiai dėl vyrų ir berniukų vaidmenų gali sutrukdyti jiems parodyti savo teigiamas emocijas ir paskatinti internalizuoti neigiamas emocijas, tokias kaip liūdesys ir nerimas, ir dėl to vyrai ir berniukai gali išreikšti didesnę agresiją ir pyktį nei moterys; kadangi dėl to vyrai ir berniukai gali būti labiau linkę smurtauti, pvz., dėl lyties;
- X. kadangi lyčių disbalansas yra nuolatinis reiškinys centriniuose bankuose, kurie yra kertiniai ekonominių sprendimų priėmimo akmenys ir formuoja socialinę, politinę ir ekonominę tikrovę; kadangi visus ES valstybių narių centrinius bankus šiuo metu valdo vyrai ir kadangi pastaraisiais metais moterys užima tik ketvirtadalį (24,6 proc.) pareigų pagrindiniuose ES nacionalinių centrinių bankų sprendimus priimančiuose organuose;
- Y. kadangi Europos lyčių lygybės institutas nustatė, kad valstybių narių rezultatai lyčių aspekto integravimo srityje nuo 2012 m. menksta; kadangi, nepaisant šiek tiek padidėjusio užmojo vyriausybių įsipareigojimo integruoti lyčių aspektą į viešąjį

administravimą, lyčių aspekto integravimo struktūrų prieinamumas ir lyčių aspekto integravimo priemonių naudojimas sumažėjo;

Lyčių lygybės ekonomika

1. pabrėžia, kad teisės į darbą, taip pat vienodą darbo užmokestį ir vienodą elgesį, paisymas yra būtina sąlyga siekiant užtikrinti, kad moterys galėtų naudotis lygiomis teisėmis, būtų ekonomiškai nepriklausomos ir siektų karjeros; pabrėžia, kad lygios galimybės ir aktyvesnis moterų dalyvavimas darbo rinkoje gali padidinti ekonomikos klestėjimą Europoje; mano, kad kovai su vyrų ir moterų nelygybe darbo vietoje turi būti skiriamas pagrindinis dėmesys; primena, kad neproporcingai daug moterų yra tarp mažų ir minimalųjį darbo užmokestį gaunančių asmenų, dirbančių ne visą darbo dieną ir mažų garantijų darbo sąlygomis; pripažįsta vienodą moterų ir vyrų teisę į sąžiningą atlyginimą, kurio pakaktų jų pačių ir jų šeimų deramam gyvenimo lygiui užtikrinti; todėl primygtinai ragina stiprinti kovą su mažų garantijų darbu, kad visi darbuotojai gautų teisingą atlyginimą, kurio pakaktų deramam jų ir jų šeimų gyvenimo lygiui užtikrinti, taikant teisės aktuose nustatytus minimaliojo darbo užmokesčio nustatymo mechanizmus arba kolektyvines sutartis, laikantis principo, kad kiekvienas nuolatinis darbas turi apimti veiksmingus darbo santykius, pripažįstant ir stiprinant teises darbo vietoje; ragina Komisiją ir valstybes nares populiarinti politiką, kuria siekiama panaikinti mažų garantijų darbo vietas ir nesavanorišką darbą ne visą darbo laiką, taip siekiant pagerinti moterų padėtį darbo rinkoje; ragina valstybes nares, bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, kovoti su vyrų ir moterų nelygybe įgyvendinant politiką, kuria didinama visų darbuotojų ir jų šeimų darbo vertė, darbo užmokestis, darbo sąlygos ir gyvenimo sąlygos;
2. atkreipia dėmesį į tai, kad reikia atidžiai stebėti profesionalių ir neprofesionalių aukščiausio lygio sportininkų, atstovaujančių savo šalims tarptautiniuose ir Europos konkursuose, padėčiai ir teisėms tiek sportinės karjeros metu, tiek po jos; primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti, kad vaikai ir jaunimas turėtų visas galimybes užsiimti sportu, ir kovoti su didėjančia socialine atskirtimi, susijusia su galimybėmis sportuoti;
3. yra susirūpinęs dėl 2020 ir 2021 metų lyčių lygybės indekso rezultatų; pabrėžia, kad 2018 m. daugiau kaip trečdalis valstybių narių užregistravo mažiau nei 60 punktų¹; apgailestauja dėl lėtos pažangos siekiant lygybės ir dėl to, kad ne visos valstybės narės tai laiko savo politikos formavimo prioritetu; apgailestauja dėl to, kad Slovėnija žengtelėjo atgal lyčių lygybės srityje ir 2019 m. jos rodiklis sumažėjo 0,1 punkto; ragina valstybes nares imtis praktinių priemonių siekiant užtikrinti, kad moterys turėtų vienodas galimybes patekti į darbo rinką, įsidarbinti ir naudotis darbo sąlygomis, įskaitant darbą su lygiomis teisėmis ir vienodą darbo užmokestį, taip pat sąžiningą atlyginimą, visų pirma, sektoriuose, kuriuose dominuoja moterys; pripažįsta socialinių partnerių ir kolektyvinių derybų vaidmenį siekiant panaikinti nelygybę ir užtikrinti jai priešingą tendenciją skatinant lyčių lygybę ir naikinant darbo užmokesčio diskriminaciją, kurią patiria visos skirtingos moterys, taip pat ragina *de jure* ir *de facto*

---

¹ Visi lyčių lygybės indeksai (28 ES valstybių narių ir vidurkis) skirstomi taip: Švedija (83,9), Danija (77,4), Prancūzija (75,1), Suomija (74,7), Nyderlandai (74,1), Jungtinė Karalystė (72,7), Airija (72,2), Ispanija (72,0), Belgija (71,4), Liuksemburgas (70,3), ES vidurkis (67,9), Slovėnija (67,7), Vokietija (67,5), Austrija (66,5), Italija (63,5), Malta (63,4), Portugalija (61,3), Latvija (60,8), Estija (60,7), Bulgarija (59,6), Kroatija (57,9), Kipras (56,9), Lietuva (56,3), Čekija (56,2), Lenkija (55,8), Slovakija (55,5), Rumunija (54,4), Vengrija (53), Graikija (52,2).

laikytis vienodo užmokesčio už vienodą ir vienodos vertės darbą principo;

4. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl privalomų skaidrumo priemonių, nes tai – svarbi kovos ir vienodo darbo užmokesčio už vienodą ir vienodos vertės darbą principo taikymo iniciatyva, tačiau pabrėžia, kad vien tik darbo užmokesčio skaidrumas neišspręs už to slypinčios giliai įsišaknijusios lyčių nelygybės problemos; ragina valstybes nares nustatyti aiškius tikslus vyrų ir moterų darbo užmokesčio ir pensijų skirtumams panaikinti; pabrėžia, kad į šį veiksmų planą reikia įtraukti tarpsektorinę perspektyvą ir įvairias diskriminacijas, su kuria susiduria tam tikrų grupių moterys, realijas ir patirtį;
5. pabrėžia, kad valstybėms narėms svarbu nustatyti griežtas priemones, įskaitant sankcijas, taikomas tuomet, kai įmonės nesilaiko darbo teisės aktų, kuriais kovojama su diskriminacija dėl lyties ir šališkumu lyčių atžvilgiu; pabrėžia, kad būtina, skirstant ES lėšas įmonėms, kurios neužtikrina darbuotojų teisių, ypač diskriminuodamos moteris, sąlygas, pažeisdamos teisės aktus, užtikrinti tam tikrų sąlygų taikymą; ragina Komisiją ir Tarybą užtikrinti, kad visi biudžeto asignavimai, paskirti pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą, atitiktų vyrų ir moterų lygybės principą ir skatintų lyčių aspekto integravimą į visų sričių ES politiką bei biudžeto sudarymą atsižvelgiant į lyčių aspektą visų sričių ES politikoje; ragina lyčių lygybės indeksą įtraukti į socialinių rodiklių suvestinę ir teikti pagal lytį suskirstytus duomenis apie esamus rodiklius, kad būtų galima geriau spręsti konkrečiai šaliai būdingas problemas; ragina remti moterų ekonominės nepriklausomybės veiksmus pasitelkiant visas ES programas ir struktūrinius fondus, pvz., Europos socialinio fondo strateginį įgyvendinimą, kuris turėtų būti naudojamas lyčių lygybei skatinti, moterų galimybėms patekti į darbo rinką ir reintegracijai į ją gerinti, taip pat kovai su moterų nedarbu, skurdu ir socialine atskirtimi bei visų formų diskriminacija; ragina Komisiją pasiūlyti iniciatyvias priemones naudojant Europos žemės ūkio fondą kaimo plėtrai tam, kad kaimo vietovėse būtų remiamas moterų užimtumas;
6. pabrėžia, kad svarbu kiekvienam asmeniui, nepriklausomai nuo lyties, užtikrinti teisę dirbti ir derinti profesinį ir asmeninį gyvenimą; ragina ES ir valstybes nares toliau remti motinystės ir tėvystės teises gerinant vienodų ir visiškai apmokamų atostogų laikotarpius, taip siekiant vyrus vienodai įtraukti į nemokamą darbą, įskaitant priežiūros pareigas, kartu atsižvelgiant į Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendaciją; ragina praktiškai užtikrinti teisę į lanksčią darbo tvarką po motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros atostogų, kad abu tėvai galėtų vienodai dalytis darbu ir jį derinti su priežiūros pareigomis; ragina šias priemones paremti investicijomis į šiuolaikišką, aukštos kokybės, taip pat vietos infrastruktūrą ir finansavimu paslaugoms ir besirūpinantiems asmenims, kad būtų užtikrintas visuotinis ikimokyklinis ugdymas ir vaikų priežiūra, įskaitant viešąsias paslaugas;
7. pažymi, kad COVID-19 pandemija turėjo drastišką poveikį moterų, ypač dirbančių moterų, gyvenimui; pažymi, kad neproporcingai didelė naštos dalis teko nuotoliniu būdu dirbančioms moterims, kurių gyvenimą apsunkino poreikis derinti darbą, vaikų priežiūrą ir namų ruošos darbus; atkreipia dėmesį į tai, kad daug moterų dėl to, kad gavo mažesnę darbo užmokesčių, patyrė daugiau išlaidų;
8. pabrėžia, kad moterų užimtumo lygis ES turi padidėti; ragina nustatyti priemones, kuriomis būtų užtikrinamas darbo sąlygų ir darbo užmokesčio gerinimas, faktiškai kovoti su nedarbu ir skatinti visų moterų užimtumą visą darbo dieną; ragina skatinti esamas nacionalines sistemas, ypatingą dėmesį skiriant socialiniam dialogui,

kolektyvinėms deryboms ir jų privalomam poveikiui, užimtumo atgaivinimui ir kovai su nesaugumu darbe; pažymi, kad vyrai ir moterys darbe susiduria su skirtinga rizika, todėl pabrėžia, kad lyčiai atžvalgus požiūris yra svarbus darbuotojų sveikatai ir saugai, užtikrinant, kad darbo laikas būtų organizuojamas taip, jog būtų užtikrinta, kad tiek vyrai, tiek moterys galėtų vienodai naudotis kasdienio ir savaitinio poilsio laikotarpiais, pertraukomis ir atostogomis, taip pat užtikrinti tinkamas darbo sąlygas; ragina ES ir valstybes nares skatinti darbdavius priimti šeimai palankias priemones, pvz., nustatyti galimybę sutrumpinti vyrų ir moterų darbo laiką, taip siekiant užtikrinti vaikų priežiūrą ir švietimą;

9. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares geriau taikyti vienodo moterų ir vyrų darbo užmokesčio už vienodą arba vienodos vertės darbą principą įvairiuose ekonomikos sektoriuose; todėl ragina, glaudžiai bendradarbiaujant su socialiniais partneriais ir gerbiant jų autonomiją ir kolektyvines sutartis bei nacionalines darbo rinkos tradicijas ir modelius, kurie gali padėti užtikrinti geresnį vertinimą, taigi, ir teisingesnę atlygį už darbą sektoriuose, kuriuose dominuoja moterys, sukurti lyčių požiūriu neutralias darbo vertinimo priemones ir klasifikavimo kriterijus;
10. ragina ES pateikti politikos, programų, finansavimo ir rekomendacijų rinkinį, kad būtų skatinamas perėjimas prie ekonomikos, orientuotos į priežiūrą, siekiant kurti visuomenę, kurioje pirmenybė teikiama visų žmonių gyvenimo gerovei ir kurioje pagrindinis dėmesys skiriamas apmokamo ir nemokamo priežiūros darbo vertei ir reaguojama į socialinį poveikį tiems, kurie turi priežiūros pareigų;
11. ragina imtis priemonių, taip siekiant skatinti vyrų ir moterų verslumą Europos Sąjungoje, skatinant taikyti fiskalines, ekonomines ir finansines priemones, kad įgyvendinant šią svarbią iniciatyvą būtų galima kurti naujas darbo vietas ir palengvinti verslininkams tenkančią finansinę naštą;
12. pabrėžia, kad itin svarbu panaikinti su mokesčiais susijusį šališkumą dėl lyties ir kitokią nelygybę, prie kurios turi prisidėti mokesčių sistemos, įskaitant gyventojų pajamų mokesčio schemas; ragina valstybes nares užtikrinti, kad fiskalinė politika, įskaitant apmokestinimą, visais aspektais padėtų kovoti su socialine, ekonomine ir lyčių nelygybe ir ją panaikinti;
13. atkreipia dėmesį į tai, kad COVID-19 atskleidė nesaugią moterų intelektualių (tyrėjų, architektų ir kitų), kurios, nesant stabilų darbo santykių, patyrė itin didelį poveikį, padėtį; pabrėžia, kad reikia imtis ypatingų priemonių, taip siekiant sušvelninti valstybių narių taikomų izoliavimo priemonių padarinius, ir pabrėžia struktūrinių priemonių, kuriomis atsižvelgiama į lygybę darbe ir kasdiniame gyvenime ir kuriomis užtikrinamos moterų teisės, svarbą;
14. atkreipia dėmesį į socialiniame sektoriuje dirbančių moterų vaidmenį; pripažįsta, kad jų darbo krūvis dėl pandemijos padidėjo ir kad mažas darbo užmokestis, didesnis išnaudojimas (ypač moterų migrančių) ir asmenų, neturinčių mokymo ar kvalifikacijos atlikti reikiamas užduotis, samdymas pablogina jų darbo ir gyvenimo sąlygas; pabrėžia, kad, paisant darbo valandų ir naudojantis kolektyvinėmis derybomis kaip darbo sąlygų laikymosi garantija, svarbu gerinti darbo sąlygas ir padidinti darbo užmokestį;

Smurto dėl lyties išnaikinimas

15. atkreipia dėmesį į nevienodo požiūrio į moteris ir priekabiavimo darbe atvejus ir

pabrėžia, kad reikia kovoti su išnaudojimu, nelygybe, diskriminacija ir smurtu, nuo kurių nukenčia moterys, ir pažymi, kad dėl priekabiavimo darbo vietoje moterys nebesiekia savo pasirinktos karjeros ir darbo atitinkamuose sektoriuose, o tai yra sunkus išpuolis prieš moterų psichologinę ir fizinę sveikatą; pažymi, kad moterims iškilusi didesnė seksualinio priekabiavimo rizika nei vyrams; ragina valstybes nares ir ES ratifikuoti Tarptautinės darbo organizacijos konvenciją Nr. 190, kad būtų laikomasi pasaulinių standartų siekiant sustabdyti smurtą ir priekabiavimą darbinėje aplinkoje, ir Konvenciją Nr. 189 dėl namų ūkio darbuotojų, kurią ratifikavo tik aštuonios šalys ir kuria siekiama teisiškai pripažinti darbą namų ūkyje, suteikti teises visoms namų ūkyje dirbančioms moterims, ypač dirbančioms neoficialiai, ir užkirsti kelią pažeidimams ir piktnaudžiavimui; primygtinai ragina ES ir valstybes nares parengti „Me Too“ judėjimo principus atitinkančius teisės aktus, kuriais būtų kovojama su seksualiniu priekabiavimu darbo vietoje; ragina valstybes nares, darbdavius ir asociacijas užtikrinti, kad jie turėtų tinkamas procedūras, kuriomis būtų užkertamas kelias diskriminacijai dėl lyties, seksualiniam priekabiavimui ir smurtui dėl lyties – visa tai kuria nuodingą aplinką, ir primygtinai reikalauja, kad jie apsaugotų smurto dėl lyties darbo vietoje ar jų organizacijoje nukenčiančius asmenis ir užtikrintų atskaitomybę už tokį smurtą;

16. smerkia visų formų smurtą prieš visas skirtingas moteris ir mergaites; tvirtai pakartoja savo įsipareigojimą kovoti su smurtu dėl lyties; ragina ES ir valstybes nares, įskaitant Bulgariją, Čekiją, Vengriją, Latviją, Lietuvą ir Slovakiją, ratifikuoti ir (arba) tinkamai įgyvendinti Stambulo konvenciją, kurioje, be kita ko, atkreipiamas dėmesys į klaidingą požiūrį į lyčių vaidmenis mūsų visuomenėje, pvz., „tradicines šeimos vertybes“, ir kovoti su represiniais požiūriais į moteris; primena, kad ši konvencija turėtų būti laikoma minimaliu standartu, ir dar kartą tvirtai pakartoja savo ankstesnį raginimą priimti išsamius teisės aktus, apimančius visų formų smurtą dėl lyties, kaip geriausią būdą sustabdyti tokį smurtą;
17. pažymi, kad bet kokio pobūdžio ekstremaliųjų situacijų – tiek ekonomikos krizių, tiek konfliktų ar infekcinių ligų protrūkių – metu padaugėja vyrų ir moterų smurto atvejų; pažymi, kad dėl nelygybės, ekonominio ir socialinio spaudimo dėl COVID-19 pandemijos izoliavimo priemonių, kurios apėmė judėjimo ribojimus ir socialinę izoliaciją, padaugėjo smurto prieš moteris atvejų; atkreipia dėmesį į tai, kad daugelis moterų buvo uždarytos namuose su savo agresoriais; pažymi, kad, apskritai, per pirmąjį karantiną smurto artimoje aplinkoje atvejų kai kuriose valstybėse narėse padaugėjo net 30 proc.¹; ragina valstybes nares parengti ir įgyvendinti veiksmingą politiką ir priemones, skirtas kovai su smurtu prieš moteris, ir imtis visų būtinų priemonių siekiant užtikrinti, kad policija ir kitos valdžios institucijos nustatytų ir sektų prievartos kaltininkus, taip siekiant padėti užkirsti kelią smurtui ir mirtims, taip pat teikti apsaugą, paramą ir atlyginti žalą moterims, nukentėjusioms nuo smurto, užtikrinant, kad valstybės narės skirtų daugiau ir tinkamų išteklių ir veiksmingiau reaguotų; pabrėžia, kad reikia specialių smurto aukų apsaugos ir stebėsenos programų ir priemonių, skirtų socialinei paramai stiprinti ir galimybėms kreiptis į teismą, gauti pastogę ir psichinę sveikatos priežiūrą gerinti prevencijos, gydymo ir reabilitacijos srityse;
18. palankiai vertina tai, kad Komisija ketina pasiūlyti kovos su kibernetiniu smurtu prieš moteris priemones; mano, kad, atsižvelgiant į tarpvalstybinį kibernetinio smurto prieš

---

¹ Gama, A., Pedro, A. R., de Carvalho, M. J. L., Guerreiro, A. E., Duarte, V., Quintas, J., Matias, A., Keygnaert, I. ir Dias, S., „Domestic Violence during the COVID-19 Pandemic in Portugal“ (liet. „Smurtas artimoje aplinkoje per COVID-19 pandemiją Portugalijoje“), *Portuguese Journal of Public Health*, 2020 m., 38 (Suppl. 1), 32–40 p.

moteris ir mergaites pobūdį, reikalingas bendras ES atsakas; pabrėžia, kad valstybės narės turi parengti programas, kuriomis būtų geriau nustatoma smurto artimoje aplinkoje, recidyvo ir moterų žudymo dėl lyties rizika ir užkertamas kelias tokiems nusikaltimams, taip pat priemonės, skirtas visų formų smurtui internete panaikinti; pabrėžia, kad reikia skubiai apsaugoti moteris ir mergaites nuo smurto realiame gyvenime ir internete, ir primena, kad smurtas prieš moteris gali būti įvairių formų; pripažįsta, kad struktūriškai smurtas prieš moteris yra smurtas dėl lyties, ir pabrėžia, kad smurtas prieš moteris yra vienas iš esminių socialinių mechanizmų, dėl kurio moterys ne savo noru atsiduria žemesnėje padėtyje lyginant su vyrais; pažymi, kad apie tokio pobūdžio smurtą vis dar nepakankamai pranešama ir į jį nepakankamai reaguojama;

19. pabrėžia, kad vyrų smurtas prieš moteris prasideda berniukų smurtu prieš mergaites; pabrėžia, kad amžių atitinkantis visapusiškas lytinis ir santykių srities švietimas yra labai svarbus siekiant užkirsti kelią smurtui dėl lyties ir suteikti vaikams ir jaunimui įgūdžių, reikalingų saugiams santykiams be seksualinio smurto, smurto dėl lyties ir artimo partnerio smurto kurti; ragina valstybes narses įgyvendinti prevencines programas, be kita ko, pasitelkiant švietimo priemones, skirtas jaunimui ir įgyvendinamas daugiausia dėmesio skiriant tokiems klausimams kaip įgūdžiai, būtini siekiant kurti saugius ir sveikus santykius, informuotumui apie įsišaknijusias prielaidas apie vyrų ir moterų atliekamo kitų asmenų priežiūros pareigų skirtumus, moterų ir vyrų lygybei, abipusei pagarbai, nesmurtiniam konfliktų sprendimui tarpasmeniniuose santykiuose, smurtui dėl lyties prieš moteris ir teisei į asmens neliečiamybę;
20. pabrėžia, kad nuo 2010 m. lyčių segregacija švietimo srityje, ypač vienos lyties dominavimo tam tikrų įgūdžių srityje, šiek tiek padidėjo, 13-oje valstybių narių padėtis pablogėjo, o kitais atvejais beveik nepakito¹; pabrėžia, kad tokia situacija tebėra pagrindinė kliūtis lyčių lygybei ES; ragina valstybes narses užtikrinti, kad visi asmenys turėtų visapusišką prieigą prie vienodų galimybių, kad galėtų tobulintis profesinėje srityje, netrukdomi struktūrų, išankstinių nusistatymų ir stereotipinių požiūrių, grindžiamų lytimi; ragina valstybes narses savo švietimo sistemose kovoti su seksizmu ir žalingais lyčių stereotipais ir kovoti su lyčių darbo rinkos segmentacija gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje (STEM) investuojant į formalųjį, savaiminį ir neformalųjį švietimą, mokymąsi visą gyvenimą ir profesinį mokymą moterims, siekiant užtikrinti jų galimybes gauti aukštos kokybės darbą ir galimybes persikvalifikuoti ir kelti kvalifikaciją būsimai darbo rinkos paklausai ir užkirsti kelią užburtam lyčių segregacijos darbo rinkoje ratui;
21. pabrėžia, kad seksualinis išnaudojimas yra sunki smurto forma, nuo kurios dažniausiai kenčia moterys ir vaikai; primena, kad beveik trys ketvirtadaliai visų prekybos žmonėmis aukų ES yra moterys ir mergaitės, daugiausia parduodamos seksualinio išnaudojimo tikslais; pabrėžia, kad prekyba žmonėmis seksualinio išnaudojimo tikslais, ypač moterimis ir vaikais, yra vergovės forma ir žlugdo žmogaus orumą; pabrėžia, kad visame pasaulyje didėja prekybos žmonėmis mastas, kurią skatina vis pelningesnis organizuotas nusikalstamumas; pabrėžia, kad svarbu laikytis lyčių aspektu grindžiamo požiūrio į prekybą žmonėmis, ir atkreipia dėmesį į tai, kad valstybės narės turi užtikrinti deramą finansavimą socialinei ir psichologinei paramai ir galimybėms gauti viešąsias paslaugas prekybos žmonėmis ar seksualinio išnaudojimo aukoms, taip pat gauti

---

¹ Europos lyčių lygybės institutas, *Gender segregation in education, training and the labour market: Review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States* (liet. „Lyčių segregacija švietime, mokyme ir darbo rinkoje. Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo ES valstybėse narėse peržiūra“), 2017 m.

specialias paslaugas, skiriamas pažeidžiamų moterų ir mergaičių socialinei įtraukčiai užtikrinti; ragina valstybes nares visapusiškai įgyvendinti Kovos su prekyba žmonėmis direktyvą¹ ir skubiai nutraukti galimų aukų įkalinimą ar deportavimą; tačiau pabrėžia, kad seksualinis išnaudojimas ir prekyba žmonėmis seksualiniais tikslais priklauso nuo paklausos ir kad pastangos kovoti su jais turi būti sutelktos į prevencinį darbą ir paklausos mažinimą; atkakliai tvirtina, kad visi teisės aktai dėl seksualinių nusikaltimų turi būti pagrįsti sutikimo samprata; atkakliai tvirtina, kad tik savanoriški lytiniai aktai turėtų būti laikomi teisėtais; ragina Komisiją pirmenybę teikti prekybos žmonėmis seksualinio išnaudojimo tikslais prevencijai, be kita ko, rengiant informavimo, sąmoningumo ugdymo ir švietimo kampanijas, priimant priemones ir programas, kuriomis siekiama atgrasyti nuo paklausos ir ją mažinti, ir ateityje priimant specialius teisės aktus;

22. pabrėžia, kad smurtas dėl lyties sąveikauja su daugybe priespaudos ašių; pabrėžia, kad neįgalioms moterims ir mergaitėms tikimybė patirti įvairių formų smurtą yra nuo dviejų iki penkių kartų didesnė; pabrėžia, kad ES, kaip JT Neįgaliųjų teisių konvencijos šalis, yra įpareigota imtis priemonių siekiant užtikrinti, kad neįgalios moterys ir mergaitės galėtų visapusiškai ir vienodomis sąlygomis naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis; pažymi, jog 2015 m. Neįgaliųjų teisių komitetas rekomendavo, kad ES turėtų dėti daugiau pastangų šioje srityje, be kita ko, ratifikuodama Stambulo konvenciją;
23. yra įsitikinęs, kad bet kurioje pasaulio vietoje turi būti vienareikšmiškai ginamos visos laisvės, smerkiamos priemonės, kuriomis pažeidžiamos teisės, laisvės ir garantijos, bei protestuojama prieš visokio pobūdžio išankstinį nusistatymą ir diskriminaciją; ragina vykdyti veiksmingą smurto lyties pagrindu prevenciją, be kita ko, imantis švietimo priemonių, skirtų jaunimui ir įgyvendinamų kartu su jaunimu, ir užtikrinant, kad visiems jaunuoliams būtų teikiamas visapusiškas švietimas lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių ir santykių klausimais; ragina imtis tolesnių kovos su lyčių stereotipais priemonių, be kita ko, sutelkiant dėmesį į vyrus ir berniukus ir kovojant su toksiškais santykiais ir lyčių normomis; ragina valstybes nares įgyvendinti aiškesnes priemones kovojant su šiomis normomis, nes lyčių stereotipai yra pagrindinė lyčių nelygybės priežastis ir daro poveikį visoms visuomenės sritims; pabrėžia, kad svarbu kovoti su skurdu ir didėjančia nelygybe tarp moterų, ypač tų, kurios yra pažeidžiamos;
24. pabrėžia, kad bet kurioje lyčių lygybės užtikrinimo strategijoje turi būti nagrinėjamos visos smurto prieš moteris formos, įskaitant moterų įgytų teisių į sveikatos priežiūrą ir lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugas bei teises regresą ir jų pažeidimus; pakartoja, kad prioritetą būtina teikti galimybei naudotis sveikatos priežiūros ir kitomis paslaugomis, įskaitant viešąsias paslaugas, galimybę saugiai, teisėtai ir nemokamai nutraukti nėštumą, gauti psichologinę paramą nuo smurto nukentėjusioms moterims; pabrėžia, kad lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių pažeidimai, įskaitant atsisakymą teikti saugias ir teisėtas nėštumo nutraukimo paslaugas, yra viena iš smurto prieš moteris ir mergaites formų; pabrėžia, kad mergaičių ir moterų autonomija ir gebėjimas laisvai ir savarankiškai priimti sprendimus dėl savo kūno ir gyvenimo yra jų ekonominei nepriklausomybei būtinos sąlygos, todėl yra būtini siekiant lyčių lygybės ir siekiant panaikinti smurtą dėl lyties; ragina Komisiją ir valstybes nares padidinti savo politinę paramą žmogaus teisių gynėjams, sveikatos priežiūros paslaugų teikėjams,

---

¹ 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR (OL L 101, 2011 4 15, p. 1).

siekiantiems pažangos lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių srityje, moterų teisėms ir lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių srities pilietinės visuomenės organizacijoms, kurios yra pagrindiniai lyčių lygybės visuomenės veikėjai ir svarbiausi lytinės ir reprodukcinės sveikatos rinkos paslaugų ir informacijos teikėjai;

Sveikata, švietimas, įtrauktis ir skurdas

25. pabrėžia, kad galimybė gauti lytinės, reprodukcinės ir kitos sveikatos priežiūros paslaugas yra pagrindinė moterų teisė, kuri turi būti stiprinama ir jokia būdu negali būti mažinama ar atimama; primena, kad lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių paslaugos yra pagrindinės sveikatos priežiūros paslaugos, kurios turėtų būti prieinamos visiems, įskaitant migrantės ir pabėgėles; smerkia prieš socialinės lyties koncepciją nukreiptus ir antifeministinių judėjimų Europoje ir visame pasaulyje veiksmus, kuriais sistemingai rengiami išpuoliai prieš moterų ir LGBTIQ+ asmenų teises, įskaitant lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises; ragina Komisiją griežtai pasmerkti regresą moterų teisių, lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių ir LGBTIQ+ asmenų atžvilgiu kai kuriose valstybėse narėse ir pasinaudoti visomis turimomis galiomis siekiant sustiprinti kovos su tokiu regresu veiksmus, be kita ko, stiprinant paramą moterų teisių gynėjams ir moterų teisių organizacijoms ES, taip pat organizacijoms, dirbančioms lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių ir LGBTIQ+ srityse;
26. pabrėžia, kad valstybės narės turi vykdyti tokią politiką, pagal kurią ypatingas dėmesys būtų skiriamas sistemų gerinimui ir geresnėms sveikatos priežiūros paslaugoms ir ligų prevencijai, be kita ko, lyties požiūriu specifiskiams aspektams, užtikrinant prieinamą ir kokybišką sveikatos priežiūrą ir garantuojant galimybę gauti reikalingų išteklių, kurių reikia kovojant su pagrindinėmis sveikatos problemomis, pvz., atsirandančiomis dėl dabartinės pandeminės krizės; pabrėžia, kad moterų, turinčių žemą išsilavinimą, ir neįgalių moterų, kurių sveikatos būklė yra prasta ir galimybės naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis yra ribotos, nelygybė sveikatos srityje didėja; pabrėžia, kad galimybės naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis tam tikrose valstybėse narėse buvo apribotos COVID-19 plitimo valdymo priemonėmis ir kad nebuvo teikiamos konsultacijos, skiriamas gydymas ir nustatomos diagnozės; primygtinai ragina valstybes nares stiprinti sveikatos priežiūros sistemas, įskaitant viešąsias paslaugas, kad būtų paspartintas atšauktų konsultacijų teikimas, gydymo skyrimas ir diagnozės nustatymas;
27. palankiai vertina būsimą Barselonos tikslų peržiūrą ir pabrėžia, kad reikia juos pasiekti ir užtikrinti ikimokyklinį ugdymą ir vaikų priežiūrą, įskaitant viešąjį ikimokyklinį ugdymą; pabrėžia, kad reikia teikti ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros paslaugas ir garantuoti priežiūrą, kurį būtų tikrai prieinama visiems vaikams ir atliktų visa apimančių vaidmenį didinant moterų dalyvavimą darbo rinkoje, visų pirma, atsižvelgiant į patirtį, susijusią su COVID-19 pandemija; pripažįsta, kad reikia ne tik kurti ilgalaikės priežiūros įstaigas, bet ir kurti ir plėsti paramos priemones vyresnio amžiaus žmonėms ir neįgaliesiems; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares pasiekti šiuos tikslus, kurie yra labai svarbūs skatinant lyčių lygybę ir vienodai uždirbančių ir vienodas priežiūros pareigas turinčių asmenų modelį;
28. pabrėžia, kad skurdas ir socialinė atskirtis yra labiau paplitę tarp tam tikrų moterų grupių, pvz., tarp vienišų motinų, vyresnių nei 65 metų moterų, neįgalių moterų, žemo išsilavinimo moterų ir moterų migrantų; primygtinai pabrėžia, kad svarbu kovoti su skurdu ir socialine atskirtimi ir jos daugialypėmis priežastimis; primygtinai ragina valstybes nares imtis specialių priemonių siekiant užkirsti kelią pagyvenusių ir į pensiją išėjusių moterų skurdo rizikai bei kovoti su ja, atsižvelgiant į visuomenės senėjimą ir į

vyresnio amžiaus moterų, atsidūrusių nepalankioje arba pažeidžiamoje padėtyje, dalį; mano, kad būtina spręsti profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros klausimą ir panaikinti vyrų ir moterų pensijų skirtumą užtikrinant teisingą pensiją visoms moterims ir galimybę naudotis visuotinėmis solidarumu grindžiamomis socialinės apsaugos sistemomis, taip pat geriau įgyvendinant vienodo užmokesčio už vienodą darbą principą, kad būtų panaikintas vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas ir užkirstas kelias jo didėjimui moterims dirbant; yra labai susirūpinęs dėl to, kad nuo 2017 m. 21-oje valstybėje narėje vyrų ir moterų skurdo skirtumas padidėjo¹;

29. pabrėžia, jog vis dar esama klaidingos nuomonės, kad moterų benamystė yra palyginti nedidelė socialinė problema Europoje; atkreipia dėmesį į tai, kad trūksta pagrindinių duomenų apie moterų benamystės pobūdį ir mastą, todėl ši problema tampa mažiau matoma; pabrėžia, kad svarbu pripažinti smurtą dėl lyties ir su lytimi susijusią traumą patirtį kaip pagrindinę moterų benamystės priežastį, taip pat atsižvelgti į platesnę visuomenės problemą, susijusią su platesnėmis socialinėmis, ekonominėmis ir struktūrinėmis kliūtimis, pvz., skurdu, įperkamo būsto trūkumu ir kitais struktūriniais veiksniais; primygtinai ragina ES ir valstybes nares integruoti lyčių aspektą į politiką ir praktiką, kuriomis imamasi veiksmų dėl benamystės, ir parengti specialią kovos su moterų benamyste strategiją bei užtikrinti, kad paslaugos veiktų tinkamai ir veiksmingai, kad būtų patenkinti benamių moterų poreikiai;
30. primena, kad reikia kovoti su sąveikinių formų diskriminacija, ypač nukreiptą prieš marginalizuojamas grupes, įskaitant neįgalias moteris, juodaodes moteris, moteris migrantės, etninėms mažumoms ir romų bendruomenei priklausančias moteris, vyresnio amžiaus moteris, vienišas motinas, LGBTIQ+ asmenis ir benames moteris; pabrėžia, kad svarbu, jog jų poreikiai ir problemos būtų įtraukiami į ES politiką ir iniciatyvas; ragina Komisiją parengti specialias gaires dėl sąveikinės sistemos įgyvendinimo ir pateikti ES veiksmų planą, kuriame būtų numatytos konkrečios priemonės, kuriomis būtų gerinama moterų, patiriančių sąveikinių formų diskriminaciją, socialinė ir ekonominė padėtis ir kovojama su skurdo ir mažų garantijų darbo feminizacija;

Lygybė kasdienybėje

31. pripažįsta, kad labai svarbu užtikrinti platų veiksmingų, tinkamų ir tikslinių priemonių rinkinį siekiant kovoti su diskriminaciniu požiūriu ir praktika, užtikrinti lygias galimybes ir vienodą užmokesį už vienodą darbą, taip pat daryti pažangą lyčių lygybės srityje, ypatingą dėmesį skiriant COVID-19 pandemijos poveikiui, skatinant keitimąsi geriausia patirtimi kovos su diskriminacija srityje ir suteikiant moterims galimybę vienodomis sąlygomis naudotis pilietinėmis ir politinėmis teisėmis ir visapusiškai dalyvauti visų sričių visuomenės gyvenime; pabrėžia, kad reikia užtikrinti tinkamas investicijas į visuotinės svarbos paslaugas ir viešąsias paslaugas, ypač sveikatos priežiūros, švietimo ir transporto, siekiant skatinti moterų nepriklausomybę, lygybę ir emancipaciją; ragina valstybes nares įgyvendinti specialias socialines ir su lytimi susijusias priemones siekiant kovoti su socialinės atskirties ir skurdo rizika, susijusia su galimybėmis gauti būstą, naudotis transporto ir energijos paslaugomis, ypač pažeidžiamoje padėtyje esančioms moterims;
32. yra labai susirūpinęs dėl to, kad į Europos žaliąjį kursą ir susijusias aplinkos ir klimato srities iniciatyvas neįtrauktas lyčių aspektas; primygtinai ragina Komisiją laikytis savo įsipareigojimo integruoti lyčių aspektą į visų sričių ES politiką, įskaitant ES aplinkos ir

---

¹ 2020 m. lyčių lygybės indekso ataskaita.

- klimate politiką; primygtinai ragina šią politiką grįsti griežta lyčių analize, taip siekiant užtikrinti, kad ja būtų sprendžiamos lyčių nelygybės ir kitų formų socialinės atskirties problemos; ragina Komisiją parengti veiksmų planą, kuriuo būtų siekiama įvykdyti Lyčių lygybės veiksmų plano, dėl kurio susitarta Jungtinių Tautų bendroji klimato kaitos konvencijos 25-ojoje šalių konferencijoje (COP 25), įsipareigojimus, ir sukurti nuolatinį ES ryšių centrą lyčių ir klimato kaitos klausimais, kuriam būtų skiriama pakankamai biudžeto lėšų, kad ES ir pasaulyje būtų galima įgyvendinti ir stebėti lyčių požiūriu priderintus veiksmus klimato kaitos srityje;
33. atkreipia dėmesį į didelį moterų indėlį užimtumo, kultūros, švietimo, mokslo ir mokslinių tyrimų srityse; pripažįsta, kad kultūros ir meno srityje dirbančių moterų, moterų, vadovaujančių labai mažoms ir mažosioms įmonėms, taip pat ūkiuose dirbančių ir kaimo bendruomenėse gyvenančių moterų gyvenimo sąlygos dėl ekonominės ir kultūrinės veiklos sustabdymo pandemijos laikotarpiu labai pablogėjo;
  34. primygtinai ragina valstybes nares kuo greičiau rasti bendrą poziciją dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, kuria įgyvendinamas vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principas¹, kuris blokuojamas nuo 2009 m. balandžio mėn., kai Parlamentas jį priėmė;
  35. pakartoja, kad, siekiant užtikrinti lyčių lygybę, lyčių aspekto integravimas turi tapti sistemingu požiūriu; todėl džiaugiasi Komisijos sukurta darbo grupe lygybės klausimais; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti skaidrumą ir įvairios socialinės padėties moterų teisių ir pilietinės visuomenės organizacijų dalyvavimą;
  36. mano, kad labai svarbu skatinti moteris dalyvauti sportinėje veikloje, struktūrose ir jas plėtoti; pripažįsta, kad reikia spręsti nelygybės, susijusios su moterų galimybėmis sportuoti ir apdovanojimų teikimu, problemą;
  37. ragina valstybes nares ir Tarybą sukurti oficialią lyčių lygybės tarybą, kad už lyčių lygybę atsakingiems ministrams ir valstybių sekretoriams būtų sukurtas specialus diskusijų forumas, siekiant užtikrinti, kad lyčių lygybės klausimai būtų aptariami aukščiausiu politiniu lygmeniu, ir sudaryti palankesnes sąlygas lyčių aspekto integravimui į visų sričių ES politiką;
  38. atkreipia dėmesį į biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą svarbą siekiant visuose biudžeto procesuose taikyti lyčių aspekto integravimo principą;
  39. pabrėžia, kad Europos Audito Rūmai padarė išvadą, jog Komisija dar neįvykdė įsipareigojimo integruoti lyčių aspektą į ES biudžetą; todėl ragina Komisiją įgyvendinti Audito Rūmų rekomendacijas stiprinti institucinę sistemą, skirtą biudžeto sudarymui atsižvelgiant į lyčių aspektą remti, atlikti poreikių ir poveikio lyčių aspektui analizę ir atnaujinti geresnio reglamentavimo gaires, sistemingai rinkti, analizuoti esamus pagal lytį suskirstytus duomenis apie ES finansavimo programas ir pranešti juos, naudotis su lytimi susijusiais tikslais ir rodikliais pažangai stebėti, sukurti lyčių lygybei remti skirtų ir panaudotų lėšų sekimo sistemą ir kasmet teikti ataskaitas apie lyčių lygybės srityje pasiektus rezultatus;
  40. palankiai vertina įsipareigojimą atsižvelgti į lyčių lygybę pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, kuri yra didžiausia priemonė „NextGenerationEU“

---

¹ 2008 m. liepos 2 d. Komisijos pasiūlymas (COM(2008)0426).

dalis; tačiau labai apgailestauja dėl to, kad bus sunku stebėti šio finansavimo poveikį lyčių lygybei ir stebėti rezultatus, nes nėra su lytimi susijusių rodiklių ir tikslų; todėl ragina Komisiją naudoti pagal lytį suskirstytus duomenis ir rodiklius, visų pirma, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinėje, įvertinti įgyvendintų priemonių ir rezultatų poveikį lytims vertinant valstybių narių nacionalinius planus, kuriuose nustatomos valstybių narių reformos ir jų investicijų darbotvarkės, taip pat nustatyti, kad Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonėje ir Europos semestre būtų privaloma taikyti lyčių požiūriu subalansuotą valdymą;

41. apgailestauja dėl silpno naujos ES lyčių lygybės strategijos ir Europos žaliojo kurso ryšio; ragina Komisiją savo būsimuose pasiūlyimuose stiprinti klimato kaitos politikos ir lyčių lygybės ryšį;
42. ragina Komisiją integruoti lyčių lygybę į visus politikos formavimo procesus bei atlikti lyčių poveikio vertinimą nustatant naują politiką, siekiant padėti užtikrinti nuoseklesnę ir įrodymais pagrįstą ES politinį atsaką į lyčių lygybės problemas; ragina valstybes nares nacionaliniu lygmeniu imtis atitinkamų priemonių;

o

o o

43. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.